

1

BİLİMSEL YÖNETİM YAKLAŞIMI: FREDERİCK WINSLOW TAYLOR

Elit Dörtkardeş

İstanbul Ticaret Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı

GİRİŞ

Sanayi devriminden önceki dönemde, temel üretim birimleri aileler ve küçük atölyeler şeklinde olup, yeni işyerleri kitlesel üretimlerin yapıldığı fabrikalar halini almıştır. Fabrikalardaki çalışma koşullarının ağır olması, çocuk işçilerin çalıştırılması ve sağlıksız çalışma koşulları; ilişkilerde gerilimlerin oluşmasına neden olmuştur.

Böyle bir ortamda, Frederick Taylor; bilimsel yönetim ilkeleri ile birlikte, iş süreçlerinde standartlaştırma getirmiş, verimliliği arttırmak amacıyla iş görenler ve usta başları için uzmanlaşmanın önemine değinmiş, üretkenliği maksimum düzeyde tutmayı amaçlayan bilimsel bir sistem geliştirmiştir.

Taylor, işletmelerde verimliliği analiz ederek, verimliliği önemli ölçüde arttırmış ve parça başı ücret, iş süreçlerini standartlaştırma ve iş analizi konularında İnsan Kaynakları Yönetimi prensiplerini geliştirmiştir. Taylor'un geliştirmiş olduğu bilimsel yönetim ilkeleri günümüzde halen kullanılmakta olup, Toplam Kalite Yönetimi anlayışının temelleri Taylor zamanında atılmıştır.

Taylor'un iş analizi alanında yaptığı çalışmalar ile birlikte işletmelerde uygulanan işler belirlenerek işletme yönetiminde düzensizliklerin ortaya çıkması önlenmeye çalışılmış, bu sayede işletmelerde üretimi % 400 oranında yükselmiş,

laşma, paylaşma, dayanışma, arkadaşlık ilişkileri vb. duyguların gelişmesine önem verilmesinin önemine değinilmiş ve daha sonraki dönemlerde Elton Mayo ile arkadaşları tarafından Hawthorne Araştırmaları ile neo-klasik teoriyi kuramlaştırılmıştır (Özer, 2014, s. 22).

2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Yönetim biliminin babası olarak tabir edilen Frederick W. Taylor, Bilimsel Yönetim ilkelerini geliştirerek, yönetim alanının bir bilim olarak kabul edilmesine katkıda bulunmuş; fonksiyonel ustabaşılık, verimlilik, zaman-hareket etüdüleri vb. konulardaki katkıları ile günümüz işletmecilik anlayışının temelini oluşturmuştur.

İçinde bulunduğu dönemin özellikleri göz önüne alındığında, verimlilik ve etkinlik kavramına önemi veren Taylor'un, insanları robotlaştırdığı ve insan duygularına önem vermediği belirtilmiş olsa da; işe göre eleman seçimi, ücretlendirme politikası, motivasyon vb. konulardaki çalışmaları nedeniyle, günümüz Toplam Kalite Yönetimi ve İnsan Kaynaklarının temelini atması açısından önemlidir.

Taylor'un geçmişten günümüze bütün örgüt yapılarının vazgeçilmez kuralı olan verimliliğin ve etkinliğin artırılarak maliyetlerin mümkün olan en düşük seviyede tutulmasına dair görüşleri geçerliliğini korumuş, insanı makineleştirdiği ve insana gerekli önemin verilmediğine dair eleştirilerin aksine iş gören ve örgüt çıkarlarını ortak bir paydada buluşturmaya çalışmıştır.

KAYNAKÇA

Baransel, A. (1979). Çağdaş Yönetim Düşüncesinin Evrimi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi.

Blake, A. M., ve Moseley, J. L. (2010). One Hundred Years After The Principles Of Scientific Management : Frederick Taylor's Life And Impact On The Field Of Human Performance Technology. International Society for Performance Improvement, 27.

Çevik, H. H. (2001). Yönetim Bilimlerinin Diğer Bilimlerle İlişkileri. Ankara: Nobel.

Düren, Z. (2000). 2000'li Yıllarda Yönetim. İstanbul: Alfa Yayınları.

Eren, E. (2016). Yönetim ve Organizasyon (Çağdaş ve Küresel Yaklaşımlar). İstanbul: Beta Yayınları.

Gilbreth, F. B. (1973). Primer of Scientific Management . New York: Easton Hive Pub. Comp.

Güçlü, N. (2003). Stratejik Yönetim . G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 63.

Harrison, F. (1978). Management and Organizations. Boston: Houghton Mifflin Co. Yayınlar

Kakar, S., ve Taylor, T. F. (1970). A Study in Personality and Innovation. USA: The Colonial Pres Inc.

Koçel, T. (2015). İşletme Yöneticiliği. İstanbul: Beta Yayınları.

Kozlu, C. (1986). Kurumsal Kültür. İstanbul: Bilkom Yayıncılık.

Leblebici, D. N. (2008). Yönetim Bilimi Açısından Klasik Dönemi Hatırlamaya İlişkin Bir

Çalışma. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 106.

Makal, A. (1997). Osmanlı İmparatorluğu'nda Çalışma İlişkileri. İstanbul: İmge Kitabevi .

Narin, Ö. (2012). Teknoloji, Üretim Sürecinde Bölünme ve Emek. Emo Elektrik Mühendisliği, 40.

Nişancı, Z. N. (2015). Geçmişten Günümüze Yönetim Düşüncesi . Yönetim Bilimleri Dergisi, 260.

Özer, M. A. (2014). Frederick Taylor'un Görüşlerini 21. Yüzyıl Mantığı ile Yeniden Okumak. Verimlilik Dergisi, 41-72.

Saylı, H., Mengenci, C., ve Bürcü, R. (2015). Yönetim Düşüncesinin Evrimi ve Sosyal Hizmet Yaklaşımı. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 4

Taylor, F. W. (1985). The Principles of Scientific Management. USA: Hive Publishing.

Taylor, F. W. (2003). Frederick W. Taylor Bilimsel Yönetimin İlkeleri. (H. B. Akın, Çev.).

Uslu, A. (2014). Avrupa'da Erken Dönem Sosyalist Teori ve İşçi Hareketleri. Akademik İncelemeler Dergisi, 8-9.

Uysal, G. (2015). Frederick Taylor'dan Hikmet Timur'a Prensipleri ile Yönetim Bilimi: İşyükü Analizi ile Norm Kadro Uygulaması. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İİBF, 2.